

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge ændringsforslag til Landstingsforordning nr. 3 af den 7. maj 2007 om alderspension, hvor det foreslås, at den efterladte i forbindelse med et dødsfald hos et pensionistpar modtager afdødes pension de efterfølgende to måneder efter dødsfaldet.

(Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit)

Beslutningsforslag til Inatsisartut om at pålægge Naalakkersuisut senest til forårssamlingen 2010 med virkning fra 2011 at fremlægge et ændringsforslag til Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, hvorefter alderspensionen ikke skal kunne reduceres som følge af samleverens eller ægtefællens indkomst, foruden at alderspensionens højeste grundbeløb skal gælde for alle, uanset om man er enlig, samlevende eller gift.

(Siumutgruppen i Inatsisartut)

Beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut senest til forårssamlingen 2010 at fremlægge et ændringsforslag med virkning fra 2010 til Landstingsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension, hvorefter grundbeløbet for enlige førtidspensionister fastsættes til det samme beløb som der i dag ydes til enlige alderspensionister, som modtager højeste grundbeløb, foruden at førtidspensionens grundbeløb ikke kan reguleres på grund af ægtefællens eller samlevers indkomst.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

Svarnotat

(Medlemmet af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender)

1. behandling.

Tak for de fremlagte beslutningsforslag, som sætter fokus på vore pensionisters økonomiske vilkår.

Det er Naalakkersuisuts politik, at det er de svageste i vort samfund, der skal tilgodeses. Det er endvidere Naalakkersuisuts politik, at der skal skabes gode og trygge økonomiske vilkår for vore pensionister.

Naalakkersuisut har forståelse for, at den efterladte pensionist i et pensionistpar, hvor ægtefællen eller den samlevende dør, vil opleve nogle økonomiske udfordringer i forbindelse med dødsfaldet. Naalakkersuisut vil derfor imødekomme forslaget om at udbetale afdødes alderspension til den efterladte 2 måneder efter dødsfaldet, da dette vil skabe ro for den efterladte.

Ved alderspensionsreformen i 2007 blev satserne for alderspension forhøjet med ca. 20 pct. for at give bedre økonomiske vilkår, ligesom mulighederne for indtægt ud over alderspensionen også blev forbedret, således at pensionister kunne få dobbelt så meget i anden indkomst før reduktion i alderspensionen. Herved gav alderspensionsreformen et markant bedre økonomisk råderum.

Alderspensionsreformen blev gennemført med et bredt flertal bestående af samtlige partier i det daværende Inatsisartut. Det er Naalakkersuisuts holdning, at evt. ændringer ligeledes skal ske i samarbejde med alle partier i Inatsisartut og baseres på brede flertal.

Vedrørende forslagene om ikke at reducere pensionen som følge af samlevers eller ægtefællens indkomst, samt at pensionens højeste grundbeløb skal gælde for alle, uanset om man er enlig, samlevende eller gift, skal Naalakkersuisut påpege, at dette forslag ikke kommer de pensionister til gode, som har de laveste indkomster. Forslaget vil tilgodese mellem- og højindkomstgrupperne blandt pensionister. Derudover vil forslaget tilgodese samlevende eller ægtepar, da disse har fælles husholdning og derfor et lavere udgiftsniveau pr. pensionist end enlige pensionister.

For at behandle enlige og par lige, er det således nødvendigt, at satserne for pension er forskellige.

Førtidspension og alderspension er offentlige ydelser, som reguleres på grundlag af den samlede husstandsindkomst. Når disse ydelser er afhængige af den samlede husstandsindkomst, er baggrunden, at sociallovgivningen generelt bygger på et grundprincip om, at alle borgere har en forsørgelsespligt over for sig selv og deres familie. Vi har således alle et ansvar over for vore nærmeste.

Det skal understreges, at de gældende regler ikke medfører, at husstande, hvor pensionister får beskåret deres pension pga. samlevers eller ægtefællens indkomst, samlet set har en lavere indkomst end husstande, hvor pensionisten modtager den ubeskårne pension. Tværtimod. Selvom en førtids- eller alderspensionist får reduceret sin pension pga. samlevers eller ægtefællens indtægt, er parrets samlede husstandsindkomst stadigvæk højere end i en husstand, hvor pensionisten modtager den ubeskårne pension.

Det kan opleves som umyndiggørende, at man som pensionist efter et langt arbejdsliv bliver afhængig af ægtefællens eller samlevers indkomst i forhold til at modtage offentlig pension. Derfor blev det i landstingsforordningen om alderspension fra 2007 bestemt, at en alderspensionist, der ikke selv har en personlig indtægt, vil være berettiget til at få udbetalt 50 pct. af det højeste grundbeløb for en enlig pensionist, uanset ægtefællens eller samlevers skattepligtige indkomst. Ligeledes har en førtidspensionist krav på som minimum at få ubetalt 20 pct. af pensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist, uanset skattepligtig indkomst, herunder evt. ægtefælles eller samlevers indkomst.

Samlet set vil Siumutgruppens forslag medføre en markant ændring i forhold til princippet om gensidig forsørgelsespligt, som de sociale ordninger generelt bygger på. Hvad angår forslagenes økonomiske konsekvenser, vil der være betydelige merudgifter for Landskassen.

Det nye Naalakkersuisut vil igangsætte den længeventede reform af førtidspensionsområdet.

Første skridt bliver nedsættelsen af skatte- og velfærdskommissionen, hvor også førtidspensionsordningen vil indgå i kommissionens analysearbejde.

Kommissionen skal bl.a. undersøge samspil mellem skatteordninger, boligydelse og sociale ordninger, idet det samtidig er en målsætning, at der er et incitament til at arbejde og forsørge sig selv.

På EM 2008 debatterede Inatsisartut "Førtidspensionsredegørelsen – om arbejdsevne og førtidspensionering". Redegørelsen betonedede, at en given arbejdsevne blandt førtidspensionister skulle bruges så vidt muligt. Redegørelsen indeholdt forslag om bl.a. ny førtidspensionslovgivning og øget revalideringsindsats. Der var bred tilslutning hertil i Inatsisartut. Denne redegørelse vil indgå i kommissionens arbejdsgrundlag.

Når kommissionens arbejde foreligger, forventer Naalakkersuisut at kunne fremsætte et forslag til en tidssvarende førtidspensionsordning, herunder forslag til en satsstruktur, som sikrer førtidspensionister gode vilkår både i tilfælde af ingen eller en beskeden arbejdsevne og i tilfælde af at have en vis arbejdsevne.

For at førtidspensionisterne ikke skal afvente kommissionens arbejde, før det sker en forbedring af deres vilkår, foreslår Naalakkersuisut en vis forhøjelse af satserne for førtidspension med ca. 13 pct. for enlige henholdsvis par, som skal gælde fra 1. juli 2010. Det svarer til omkring 1.000 kr. ekstra om måneden for en enlig førtidspensionist og omkring 1.400 kr. ekstra om måneden for et par.

Naalakkersuisut ser frem til en god debat om de stillede forslag.

Naalakkersuisut skal indstille at forslag nr. 44 om at udbetale afdødes alderspension til den efterladte 2 måneder efter dødsfaldet imødekommes.

Naalakkersuisut skal indstille at forslagene 55 og 59 vedrørende en forhøjelse af henholdsvis alderspensionen og førtidspensionen forkastes.